

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет культури і мистецтв
Кафедра хореографічного мистецтва

ВПЛИВ ВИДАТНИХ УКРАЇНСЬКИХ ХОРЕОГРАФІВ НА
РОЗВИТОК НАРОДНОГО ТАНЦЮ ПРИКАРПАТТЯ

Кваліфікаційна робота (проект)

Пояснювальна записка

на здобуття вищої освіти “магістр”

Виконала: здобувачка 2 курсу 13-231М
групи
Спеціальність 024 Хореографія
Освітньо-професійної (наукової)
програми Хореографія
Мацюк Оксана Яремівна

Керівник: кандидат філологічних наук,
доцент, Кузнецов С.В.

Рецензент: викладач хореографічних
дисциплін КЗ «Херсонський фаховий
коледж культури і мистецтв»,
Шакула Д.Ю.

Івано-Франківськ, 2023

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-АНАЛІТИЧНА ОСНОВА ХОРЕОГРАФІЧНОЇ КОМПОЗИЦІЇ	7
1.1. Історико-мистецьке обґрунтування хореографічної композиції.....	7
1.2. Ідейно-тематична основа твору.....	10
РОЗДІЛ 2. ЛІТЕРАТУРНО-ГРАФІЧНИЙ АНАЛІЗ ХОРЕОГРАФІЧНОЇ КОМПОЗИЦІЇ	15
2.1. Композиційно-архітектонічна побудова твору.....	15
2.2. Графічна таблиці твору та опис хореографічного тексту.....	16
2.3.Сценографія.....	27
ВИСНОВКИ	29
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	31

ВСТУП

Актуальність проблеми. Україна – земля багаті культурної спадщини. Її традиції та звичаї, сформовані тисячоліттями і знайшли своє відображення в народній танцювальній культурі, яка є різноманітною і неповторною. Кожен регіон України має свою особливу хореографію на формування якої вплинули різні за своєю природою чинники. Визначальну роль у розвитку традиційних та становленні нових форм народно-сценічного танцю має культурно хореографічний досвід Прикарпатського краю, який в свою чергу набув свого розвитку завдяки науковим дослідженням відомих етнографів, та неоціненого вкладу видатних балетмейстерів, таких як В. Верховинець, Я. Чеперчук, В. Петрик, А. Зібаровська, Д. Демків, Г. Железняк. Завдяки їх невтомній праці вдалося не тільки зберегти кращі зразки народних танців Прикарпаття, а і вивести їх на сцену, вдосконалювати, відшліфувати і знаходити нові форми подачі народного танцювального мистецтва Прикарпатського регіону.

Дослідженням життєвого та творчого шляху митців прикарпатського народного танцю займалися наступні науковці: Д. Демків, Р. Затварська, Б. Стасько, Н. Марусик та інші. Завдяки їх науковим розвідкам ми змогли достеменно збагнути науково-практичну значущість творчих характеристик зачинателя і послідовників прикарпатської сценічної хореографії.

За часів становлення радянської влади народ Прикарпаття зазнав насильницького переселення, але йому вдалося зберегти свою автентичність, а знавці прикарпатського фольклору, за словами Б. Стаська: «...зберегли його першооснову і винесли на суд глядачів найкращі перлини народної творчості». Ось чому в наш час, коли Російська Федерація веде війну проти України і намагається стерти її з

лиця Землі, актуальним є дослідження впливу видатних українських хореографів на розвиток українського народного танцю, оскільки це дозволить зібрати та зберегти народні танцювальні традиції, збагатити танцювальну лексичну скарбницю давно забутими рухами, втілити важливі риси національної культури, посприє формуванню духовного світу особистості. І тоді відомі хореографічні колективи України прославлятимуть свою країну на весь світ, демонструючи всю красу української культурної спадщини. Саме ці аспекти зумовили вибір теми кваліфікаційної роботи (проєкту): «Вплив видатних українських хореографів на розвиток народного танцю Прикарпаття», а також визначили її актуальність.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Кваліфікаційна робота (проєкт) виконана відповідно до плану науково творчих робіт кафедри хореографічного мистецтва Херсонського державного університету, а також має тісний зв'язок з темою дослідження кафедри хореографічного мистецтва ХДУ «Формування професійно-творчих здібностей майбутніх хореографів в умовах освітнього процесу ЗВО».

Мета. Дослідити вплив видатних українських хореографів на розвиток народного танцю Прикарпаття. На основі відеоматеріалу постановок видатних хореографів України, створити власну хореографічну композицію.

Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити наступні завдання:

- визначитись з теоретичним матеріалом, проаналізувати та систематизувати його;
- надати змістовний та ґрунтовний виклад історико-мистецьких засад хореографічної композиції;
- зробити ідейно-тематичний аналіз хореографічної композиції;

- підібрати та надати аналіз музичному матеріалу;
- визначити архітектонічну будову твору;
- занотувати лексику рухів та комбінації твору ;
- зробити малюнки танцю в графічній таблиці твору;
- розробити оригінальну сценографію, скласти світлову партитуру твору.

Об'єкт дослідження. Українська народні танці Прикарпаття.

Предмет дослідження. Вплив видатних хореографів України на становлення та розвиток прикарпатських народних танців.

Методи дослідження. Основу кваліфікаційної роботи становить системний підхід до дослідження обраної теми. Та використання загальнонаукових та спеціальних методів пізнання (метод підбору, метод узагальнення, метод синтезу, метод класифікації, історичний метод, метод порівняння).

Наукова новизна теоретичної та творчої частин кваліфікаційного проекту полягає в розкритті особистісного внеску відомих українських балетмейстерів в становлення та розвиток народної хореографії бойків, гуцул, покутян, ополян, в оригінальності сценічної постановки, а також в розробці власної сценографії.

Практичне значення одержаних результатів полягає у науковій обґрунтованості та прикладній спрямованості теоретичної та творчої частин кваліфікаційного проекту, використання яких може слугувати лекційним матеріалом з дисциплін історія хореографічного мистецтва, український танець, народно сценічний танець, а також практичним матеріалом на заняттях з українського танцю, народно сценічного танцю, композиції та постановки танцю.

Апробація результатів дослідження.

Теоретичну частину дослідження було висвітлено на засідання кафедри хореографічного мистецтва факультету Культури і мистецтв Херсонського державного університету.

Структура роботи. Теоретична частина складається зі вступу, двох основних розділів, п'яти підрозділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Творча частина кваліфікаційної роботи (проєкту) складається з трьох хореографічних композицій, пов'язаних загальною темою. Тривалість кожної композиції 2 хвилини, загальна тривалість 6 хвилин.

РОЗДІЛ 1.

ТЕОРЕТИКО-АНАЛІТИЧНА ОСНОВА ХОРЕОГРАФІЧНОЇ КОМПОЗИЦІЇ

1.1. Історико-мистецьке обґрунтування хореографічної композиції.

Етнографічні групи Прикарпатського краю складають бойки, гуцули, покутяни та ополяни. Кожна етнічна група має свої відмінності що до говоріння, культури, одягу, побуту. Своєрідність та колоритність прикарпатських традицій, легенд, обрядів, самобутнього мистецтва, народної промисловості були збережені та донесені до сучасного урбанізованого суспільства з глибини віків та повністю зберегли свою автентичність. Головним елементом національної ідентичності є таланти народу, його мудрість, розуміння краси та добра, що втілюються в народній творчості. Краса прикарпатського краю настільки зачаровує, що іноді хочеться благати час зупинитися, щоб не відводити спрагли очі від краси Карпат. Сильові особливості народної хореографії Прикарпаття зумовлені різними чинниками. Так, специфіка гірської місцевості надала танцювальним рухам дрібності (крутки, дрібушки, переступання, трясунка, дрібний біг тощо). Місцеві обряди та звичаї посприяли появі своєрідної стильової виразності танцювальної лексики, а темпераментний характер мешканців Прикарпаття зробив їх танці підкреслено динамічними. Любов та інтерес до історії рідного краю стали чинниками появи образу народного героя Олекси Довбуша в місцевих чоловічих танцях. Також, культурні впливи інших етнічних груп та сусідніх народностей, відчутно вплинули на формування сучасної стилістики народно-сценічного танцю регіону [1].

Останнє століття відзначилось плідною роботою низки талановитих балетмейстерів на ниві становлення та розвитку народно

сценічного танцю Прикарпаття. Вони зробили неоціненний внесок і збагатили хореографічні традиції краю.

Ярослав Маркіянович Чуперчук – видатний український балетмейстер, артист, який досліджував та описував зникаючу народну хореографію, вивчав культурну самобутність етнічних груп, захищав та популяризував народне мистецтво, доклав немало зусиль для становлення народно сценічної хореографії на Прикарпатті. Його по праву вважають зачинателем сценічної форми гуцульського танцю та засновником професійної хореографії на Прикарпатті.

Він народився 19 березня 1911 року в с.Криворівня Верховинського району Івано-Франківської області, і, мабуть, вже з народження надзвичайно прекрасна, чарівна природа Карпат наділила хлопця багатою фантазією, яка втілилась в надзвичайній музикальності та любові до танцю. «Ти Богом обдарована людина, повинен записувати і вивчати рідний фольклор, організовувати танцювальні гуртки і вчити дітей українських танців», - такі слова сказав юнаку Ярославу відомий Василь Авраменко при врученні свідоцтва про закінчення тернопільської хореографічної школи. І Ярослав Чуперчук суворо слідував тому наказу, обравши нелегку долю творця та пропагандиста гуцульської хореографії. 70 років свого багатогранного життя він віддав творчій діяльності в якості балетмейстера – постановника, 40 з них, то була саме сценічна діяльність. На початку творчості він працював солістом в ансамблі бандуристів Тернополя, мандрівні театри Галичини під керівництвом Тимченка, Карабіневича, Когутяка, Комаровського також займали певне місце в його житті. Та все ж, його покликанням були танці, він мріяв створити свій театр народного танцю. І цій мрії судилось здійснитись у грудні 1939р. у м.Станіславі (нині Івано-Франківськ) де було організовано державний гуцульський ансамбль пісні і танцю під керівництвом Ярослава Барнича. Чуперчук стає

керівником балетної групи і втілює в життя давно вимріяні задуми. Він створює чудові хореографічні постановки, які будуються на його глибоких знаннях гуцульського фольклору, досвіду, одержаного в школі В.Авраменка та на роботі в театрах («Після Бескидів», «Аркан», «Гуцулка на царині», «Співай, рідний краю», «Великодні хороводи», «Коломийки» тощо). Багато уваги він приділяє вокально-хореографічним композиціям на основі українських народних пісень, які характеризуються глибокою народністю, динамізмом, дотепністю, гумором, влучним словом та запальним настроєм («Їхав козак за Дунай», «Розпрягайте, хлопці, коні», «Кину кужіль на полицю» та інші).

В 1946 році Львівський обласний відділ культури запропонував Ярославу Чуперчуку співпрацювати. Він їде до Львова, де створює ансамбль пісні і танцю «Галичина» і в повній красі розкриває розмаїття прикарпатської хореографії. Репертуар ансамблю складається із Лемківських, Гуцульських, Покутських, Бойківських, Буковинських танців. Мовою Терпсихори балетмейстер розповідає про духовну красу людей рідного краю, про їх гумор та дотепність, про талановитих та мужніх гуцулів, про боротьбу народу за незалежність.

Ярослав Чуперчук завжди відверто висловлював свою громадську позицію, яка відверто суперечила тогочасному режиму. Через це він був репресований і не отримав жодного звання та регалії. Та не звання та регалії були головними для митця, важливим в його житті було народне визнання, його хореографічні композиції викликали відверте захоплення шанувальників народного танцю. Для галичан він став лицарем. Віртуозом, символом гуцульської танцювальної культури. Його супроводжувала народна шана та любов, він був по праву визнаний корифеєм гуцульської хореографії.

«Танок – то мова, то могутча мова, якою вимовляємо у душу», - ці слова всесвітньовідомого українського балетмейстера В.Авраменка.

стали життєвим і творчим девізом Чуперчука, і цьому девізу він слідував протягом свого творчого життя, промовляючи до народу мовою танцю. Цією мовою Ярослав Чуперчук протягом свого творчого життя промовляв до народу. Видатний митець пішов з життя у 2004 році [20].

Послідовником Ярослава Чуперчука стає Володимир Петрик. Він народився 30 серпня 1921 року у с.Вороні, Коломийського району на Прикарпатті. В дитинстві він був нестримним фантазером, чудово співав та танцював. Завдяки випадку відбулась найголовніша зустріч в його житті. В 1939 році він знайомиться з Я.Чуперчуком, звідтоді і почалось професійне становлення Володимира Петрика. Спираючись на матеріали дослідження Б.Стасько, можна стверджувати, що, як і хореографічні постановки Ярослава Чуперчука, танці, створені В. Петриком характеризуються глибокою народністю, вони сповнені народного дотепу, невимушені, безпосередні та колоритні [18].

Діяльність В. Петрика, піднесла гуцульський танець на новий рівень розвитку, зробила його популярним та відомим не тільки в Україні, а й в усьому світі. Ним було виховано низку обдарованих артистів: Васирина Чуперчук, Георгій Железняк, Заслужені артисти України Іван Курилюк, Дарій Ластівка та інші, які в свою чергу також зробили свій внесок в розвиток Прикарпатської танцювальної культури.

1.2. Ідейно-тематична основа хореографічної композиції

Хореографічна композиція «Прикарпатська полька».

Тема. Український обрядовий танець.

Ідея. Показ розваг на весіллі.

Надзавдання. Через хореографічне мистецтво сприяти збереженню національно-культурних традицій Прикарпатського краю.

Видова спрямованість (вид хореографії). Народний танець.

Танцювальна форма. Хореографічна композиція.

Жанр. Побутовий танець.

Лібрето. Гуляння на весіллі у самому розпалі. Всі жартують, сміються, веселяться. Музики заграли знайому мелодію, і ось вже пари вишикувались в ряд. Просуваючись, утворюють коло, жваво рухаються. Хлопці та дівчата не втрачають нагоди похизуватись один перед одним. Не тільки своєю танцювальною майстерністю, а й гарним, оригінальним костюмом. Час у танку спливає швидко, подякувавши один одному укліном, хлопці та дівчата вклоняються всім присутнім, дякуючи за підтримку.

Танець «Голубка».

Тема. Український обрядовий танець.

Ідея. Показ найніжніших почуттів у стосунках хлопця та дівчини через образ птахів.

Надзавдання. Через хореографічне мистецтво сприяти збереженню національно-культурних традицій Прикарпатського краю.

Наскрізна дія. Рух по колу з виконанням команд ведучого.

Видова спрямованість (вид хореографії). Народний танець.

Танцювальна форма. Хореографічна композиція.

Жанр. Побутовий танець.

Лібрето.

На весіллі настає час весільного гуляння та танців. Заграли музики, бажаючи танцювати зібрались у пари та утворили коло. Танець виконують весело, стрімко, темпераментно. Рухаючись, хлопці імітують голубів – спритних та веселих, а дівчата голубок – гордовитих та поважних. Танцюючи, вони змінюють малюнки, виконуючи команди ведучого танцю. Молодь весело гомонить, сміється, дотепно жартує над старшими, вимагаючи прискорення темпу танцю. Рухи все

ускладнюються, темп наростає і ті, хто зміг витримати до кінця танцю, вважаються найкращими танцівниками.

Танець «Аркан».

Тема. Український обряд посвячення в легіні.

Ідея. Братерство, міцна підтримка побратимів.

Надзавдання. Через хореографічне мистецтво сприяти збереженню національно-культурних традицій Прикарпатського краю.

Наскрізна дія. Посвяченні дванадцятирічного хлопця в легіні.

Конфлікт. Острах хлопця за можливі труднощі у виконанні обряду.

Видова спрямованість (вид хореографії). Народний танець.

Танцювальна форма. Хореографічна композиція.

Жанр. Побутовий танець.

Лібрето. В дванадцятирічному віці гуцульські хлопці проходять обряд посвячення в легіні. Після посвяти вони стають потенційними опришками та мають право здійснювати танці, носити бартку та підперезуватися чересом. Молодий парубок Роман нарешті дістав того віку, коли може стати опришком. Зібравшись на галявині хлопці починають обряд посвяти, одним з частин якого є виконання танцю «Аркан». Роман хвилюється, що може не впоратись і тоді хлопці не візьмуть його до своєї компанії, а дівчата відвернуться від нього та будуть нехтувати його залицяннями. Та ось танок розпочинається. Зосереджуючись, повільно крокуючи, хлопці наближаються, закладають руки на плечі одне одному, утворюючи коло, як символ вогняного сонця. Коло крутиться, рухи стають все енергійнішими, але міцна підтримка побратимів не дає йому розірватися. «Аркан» звільняє шалену енергію ритму, духу та свободи, гупання ніг досягає верхівок гір, а вібрація сягає глибини Землі. Все швидше, швидше і швидше

розкручується коло, енергія танцівників виривається назовні, коло розпадається.

Характеристика хореографічних образів.

1 тип – хлопці веселі та завзяті, здатні на вчинок, сміливі та наполегливі.

2 тип – дівчата вродливі, розумні, дотепні, темпераментні.

Разом вони уособлюють українську молодь, а їх поведінка та емоції демонструють настрої та темперамент українців Прикарпатського регіону.

Аналіз музичного супроводу.

«Прикарпатська полька». Для композиції ми обрали найпоширенішу форму ансамблевої гри – «троїсті музики». До складу ансамблю входило три учасника, саме через це і виникла така назва. З музичних інструментів входили: цимбали, скрипка, барабан, але можливі певні варіації.

Лад. Мажорний

Форма. Проста.

Розмір. 4/4

Темп. Помірний з прискоренням.

Загальна кількість тактів. 196 тактів.

Хронометраж (тривалість постановки). 5 хвилин.

«Голубка». Танець «Голубка» відомий з давніх часів, він часто виконується на гуляннях, святах, весіллях, музика народна в обробці Б.Білика. Танець супроводжується двома музичними темами. Перша тема – з використанням вокальних моментів. Під неї виходять чоловіки. Друга тема – жіноча. Вона характеризується дрібним ритмічним малюнком мелодії (тільки шістнадцяті). Загальний танець звучить під першу тему в швидкому темпі.

Лад. Мажор, в мінорі звучить мажорна II ступінь.

Форма. Двочастинна.

Розмір. 2/4

Темп. Стриманий з прискоренням, остання частина дуже швидко.

Загальна кількість тактів. 160 тактів.

Хронометраж (тривалість постановки). 4 хвилини.

«Аркан». Танець «Аркан» танцюється під народну музику в обробці Б.Білика. В танці швидко змінюється та урізноманітнюється темп, відбувається характерне ритмічне чергування — 2/4 в першому такті та 2/8 і 1/4 у другому. З інструментів звучать скрипка та сопілка, але головним інструментом в «Аркані» є бубон, який задає темп, кожен його удар – наче команда, під яку танцюристи голосно притупують, присідають, розкручуються.

Лад. Мажор.

Форма. Проста

Розмір. 2/4

Темп. Стриманий з прискоренням, остання частина дуже швидко.

Загальна кількість тактів. 127 тактів.

Хронометраж (тривалість постановки). 3.5 хвилини.

РОЗДІЛ 2. ЛІТЕРАТУРНО-ГРАФІЧНИЙ АНАЛІЗ ХОРЕОГРАФІЧНОЇ КОМПОЗИЦІЇ

2.1. Композиційно-архітектонічна побудова твору

Хореографічна композиція «Прикарпатська полька»

Назва частини	Зміст
Експозиція	В самий розпал весільного гуляння весело заграли музики.
Зав'язка	Утворюються пари танцівників.
Розвиток дії	Пари рухаються, дівчата та хлопці весело жартують.
Кульмінація	Музика прискорюється, та молодь не помічає цього, рухається в її темпі.
Розв'язка	Танок закінчується. Подякувавши одне одному та глядачам пари розходяться.

Хореографічна композиція «Голубка»

Назва частини	Зміст
Експозиція	На весіллі настає час гуляння та танців.
Зав'язка	Заграли музики, бажаючи танцювати обирають партнерок та стають у коло.
Розвиток дії	Весело стрімко тампераментно рухаючись по колу, танцівники виконують команди ведучого.
Кульмінація	Музика прискорюється, темп наростає, рухи ускладнюються.
Розв'язка	Тільки найспритніші дотанцювують до кінця та вважаються вправними танцівниками.

Хореографічна композиція «Аркан»

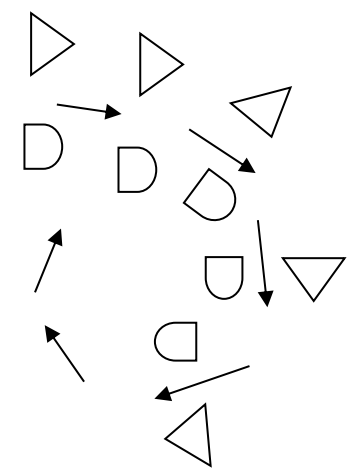
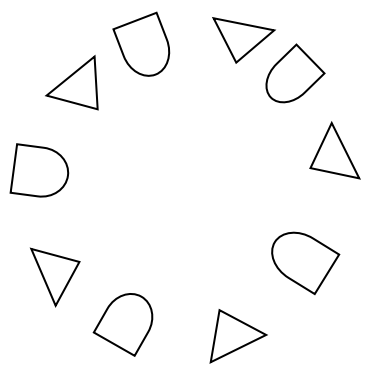
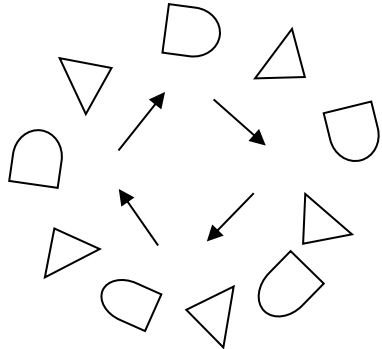
Назва частини	Зміст
Експозиція	На галявині збираються парубки, сьогодні вони проходять обряд посвяти в легіні.
Зав'язка	Стають у коло. Відкликаються на вигук «Аркана»
Розвиток дії	Рухаються по колу, виконуючи певні рухи, які вигукує ведучий.
Кульмінація	Відбувається наростання музичного темпу, що логічно викликає пришвидшення виконання рухів.
Розв'язка	Танок закінчується, обряд пройдено.

2.2. Графічна таблиця твору та опис хореографічного тексту

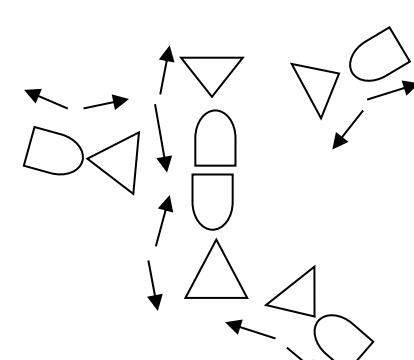
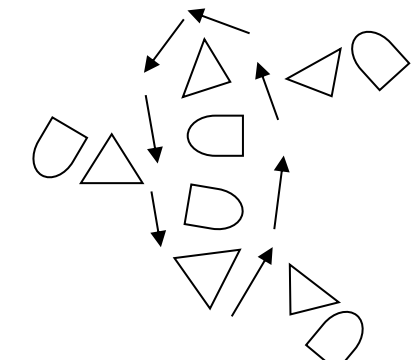
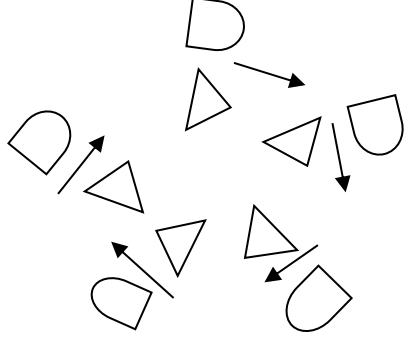
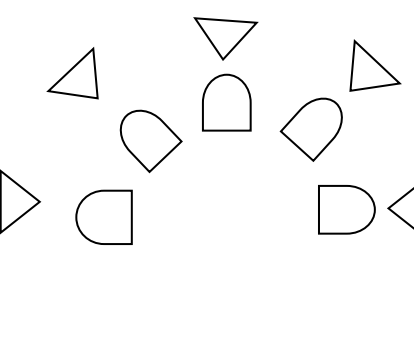
Графічна фіксація постановки оформлюється у вигляді таблиці, з використанням загальноприйнятих умовних позначок та скорочень.

- Спина дівчини - - обличчя дівчини
- Спина хлопця обличчя хлопця
- Напрямок руху
- Рух по колу

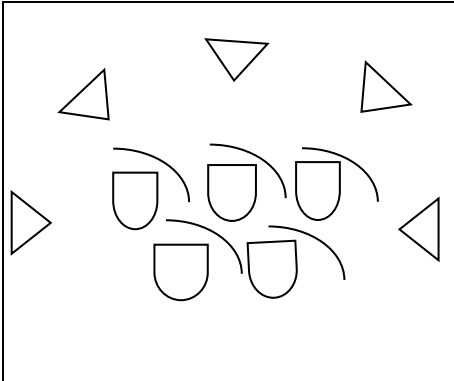
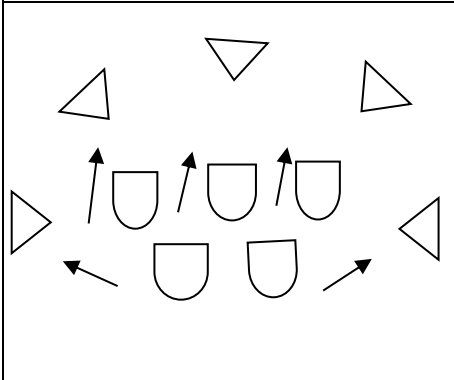
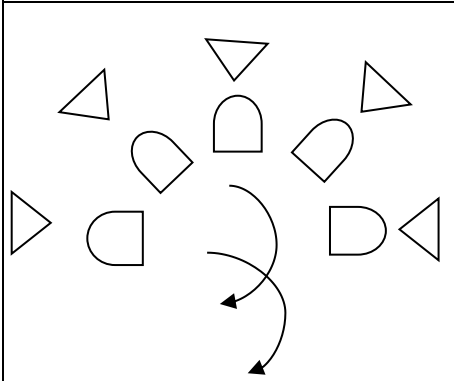
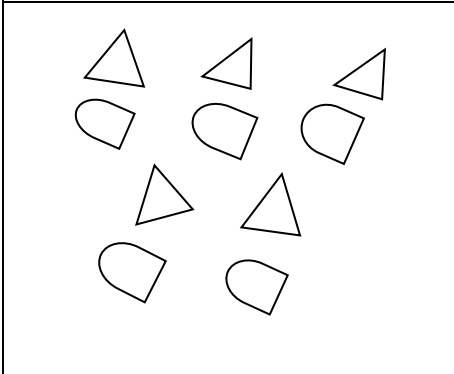
Хореографічна композиція «Прикарпатська полька».

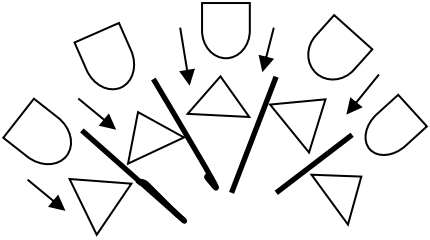
Архітектоника	Малюнок танцю	Кількість тактів	Хореографічний текст
		1-16 т.	З третьої лівої куліси виходять пари. Музичний вступ. вихід
		16т.	Загальне коло на місці
		17-40 т.	Перше загальне коло. Рух по колу. Перехід.

Розвиток дії

	41-73	Два кола. Переходи та кружляння в парах.
	74-89	Два кола. Пари рухаються по колу.
	90-106 т.	Друге загальне коло. Рух по колу. Переходи.
	107-131	Друге загальне коло. Перехід на півколо

Розвиток дії

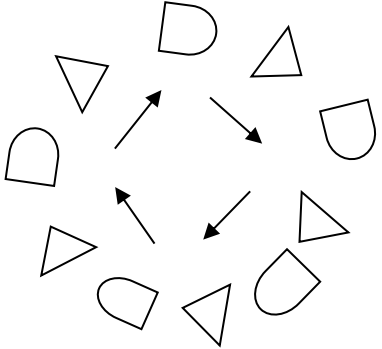
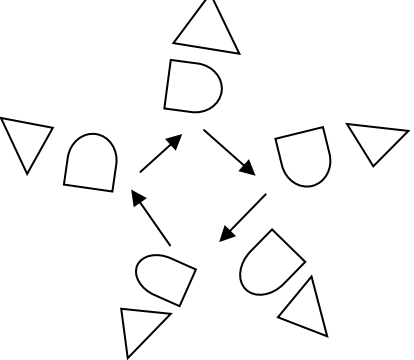
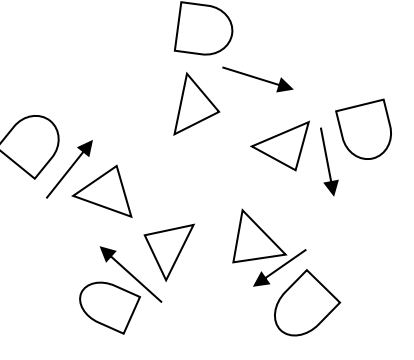
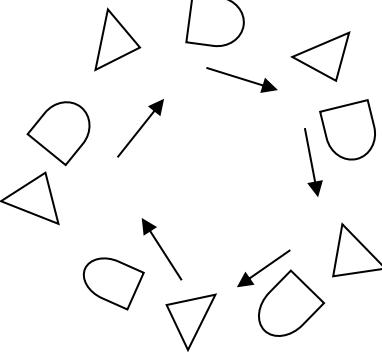
Кульмінація		132-148	Хлопці в півколі, дівчата утворюють два ряди. Виконують сольну партію.
		149-164	Дівчата вертаються до партнерів
		165-188	Кружляння в парах. Перехід в два ряди.
		189- 194	Кружляя, пари повертаються на півколо.
Розв'язка			

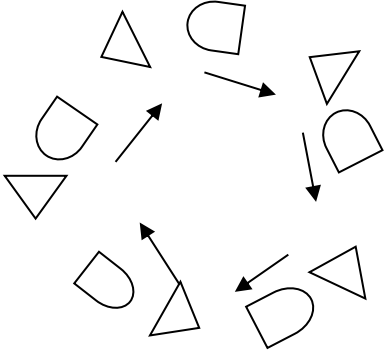
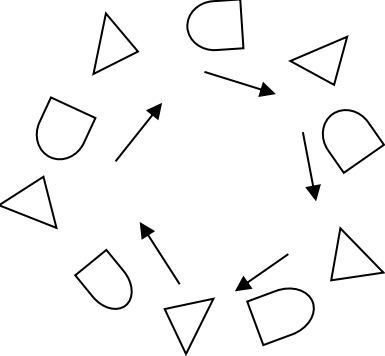
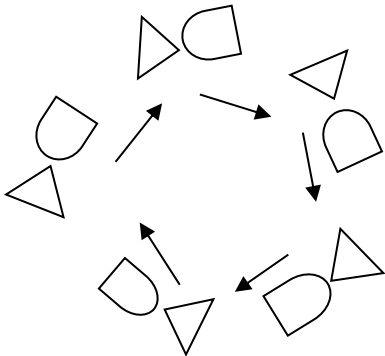
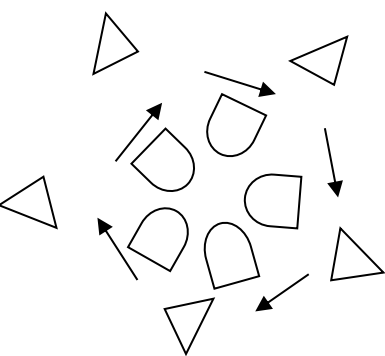
	195 - 196	Фінал. Уклін партнерові та глядачу.
---	-----------	-------------------------------------

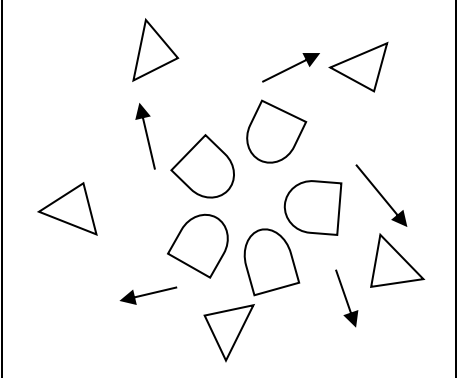
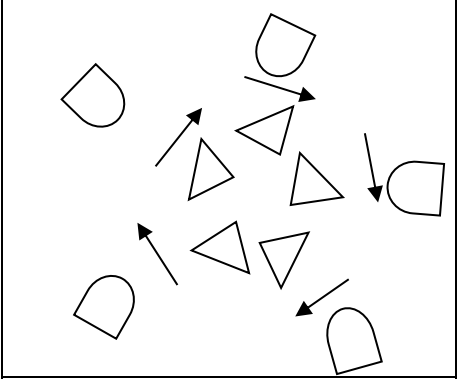
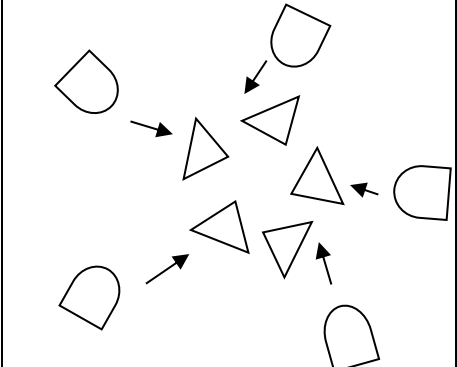
Хореографічна композиція «Голубка»

Архітек тоника	Малюнок танцю	Кількість тактів	Хореографічний текст
<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">ЕКСЦЕНТРИ</p>		1-16 т.	З третьої лівої куліси виходять хлопці Рухаються, утворюючи коло. Музичний вступ. вихід
		17-30т.	З третьої правої куліси виходять дівчата, приєднуються до хлопців.

Розвиток дії

	30-40 т.	Перше загальне коло. Рух по колу. Перехід. «Гоубка»
	41-61	«Голубка праворуч».
	62-72	«Голубка ліворуч».
	73-83 т.	«Голубка вперед»

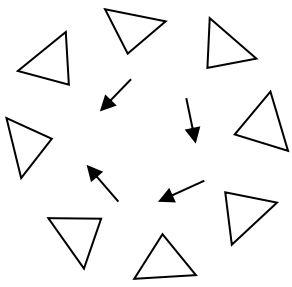
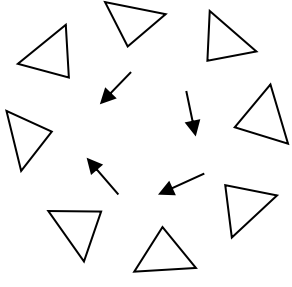
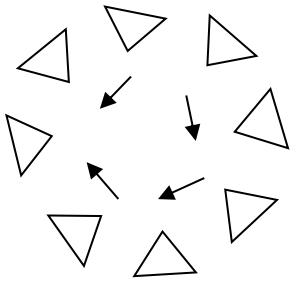
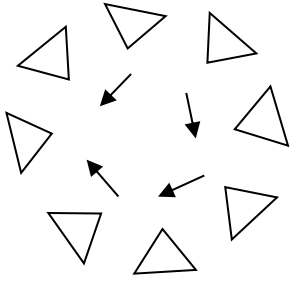
Розвиток дії		84-94	«Розверніться».
		95-105	«Один до одного»
		106-116	«Голубки воркують»
		117-127	«Голубки в гніздо»

Розв'язка		128- 138	«Голубки воркують»
		139 - 149	«Голуби до гнізда»
		150-160	«Голубки до голубів»

Хореографічна композиція «Аркан»

Архітек тоника	Малюнок танцю	Кількість тактів	Хореографічний текст
Експозиція		1-16 т.	З третьої лівої куліси виходять хлопці. Руки на плечах одне одного. Рухаються, утворюючи коло. Музичний вступ. вихід

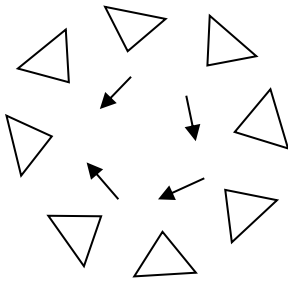
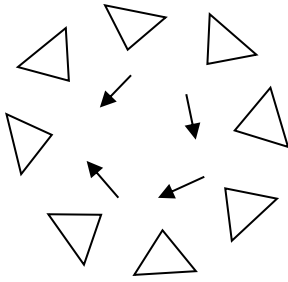
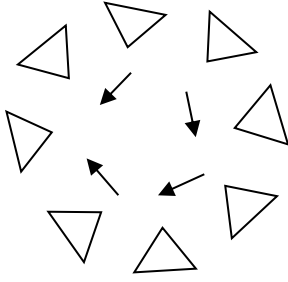
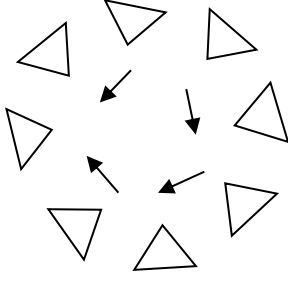
Розвиток дії

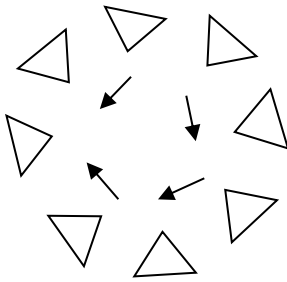
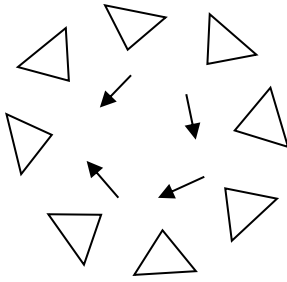
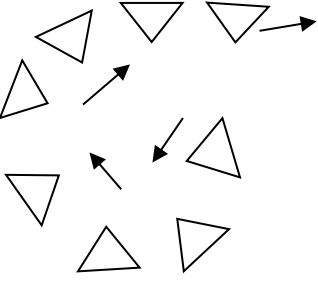
	17-30т.	Зійшовшись у коло, беруться за руки. Лунає вигук «Аркана», лунає відповідь «Аркана». Починають рух по колу, роблять один притуп.
	30-36 т.	Продовжують рух по колу, роблять два притупи.
	37-43	Рух по колу. Два великі три малі (прибавання)
	44-50	Рух по колу, одне присідання

Розвиток дії

	51-57	Рух по колу, два присідання.
	58-64	Рух по колу, три присідання.
	65-71	Лунає вигук «Батько спить». Музика тихішає. Хлопці продовжуючи рухатись по колу, сходяться до центру.
	72-78	Лунає вигук «Батько встав». Музика грає голосніше і збільшує темп. Хлопці знов розширюють коло

Кульмінація

	79-85	Лунає вигук «Поважай». Хлопці розмикають руки, продовжують рухатись по колу.
	86-92	Лунає вигук «По холевях». Хлопці виконують рухи. Лунає вигук «Поважай».
	93-99	Лунає вигук «По підшвах». Хлопці виконують рухи. Лунає вигук «Поважай».
	100-106	Лунає вигук «Раз по під коліном». Хлопці виконують рух. Лунає вигук «Поважай».

Розв'язка		107-113	Лунає вигук «Два по під коліном». Хлоці виконують рухи. Лунає вигук «Поважай».
		114-120	Лунає вигук «Підківка». Хлоці виконують рух.
		121-127	Хлоці розмикають коло та залишають сцену через третю праву кулісу.

2.3. Сценографія

Оформлення сцени повинно бути виконано чітко та якісно, від цього залежить, наскільки естетично виглядатиме вистава, або виступ.

Наш варіант оформлення сцени:

- головна завіса;
- куліси;
- арлекін та падуги

Матеріал виконання – велюр пісочного кольору, оздобленням слугують широкі стрічки з українським орнаментом.

Задня завіса, яка слугує фоном оснащена широким екраном. На який проєктуються картини прикарпатської природи.

Світлова партитура. Прожектори, що розташовані в падугах, освітлюють сцену під різними кутами, що створює ефект простору, добре висвічує танцівників на різних частинах сцени.

Ескізи костюмів.

Чоловічі костюми:

- вишита сорочка з коміром-стійкою, рукав широкий;
- штани, прикрашені вишивкою;
- широкий пояс;
- кептар, оздоблений вишивкою;
- крисаня, прикрашена пір'ям та різнокольоровими шнурками;
- танцювальні шкіряні чоботи.

Жіночі костюми:

- сорочка, вишита масивною вишивкою в холодних тонах;
- запаска з горизонтальними смугами;
- кептар, оздоблений вишивкою;
- танцювальні шкіряні туфлі;
- з прикрас - намисто.

ВИСНОВКИ

Обравши тему кваліфікаційної роботи (проєкту), ми визначили об'єкт та предмет дослідження, його мету та поставили певні завдання для її досягнення.

З підбраного, проаналізованого та систематизованого теоретичного матеріалу ми дізнались про різноманітність та неповторність багатой культурної спадщини України, зокрема народної танцювальної культури. Хореографія різних регіонів України формувалась під впливом різних за своєю природою чинників. Танцювальна культура Прикарпатського краю відрізняється своєю самобутністю, колоритністю та своєрідністю. Хореографічний досвід Прикарпаття відіграв значну роль у становленні нових форм народно-сценічного танцю. Видатні балетмейстери, знавці народної культури В. Верховинець, Я. Чеперчук, В. Петрик, А. Зібаровська, Д. Демків, Г. Железняк та інші внесли величезний вклад для становлення та розвитку танців Прикарпаття, вони зберегли та вивели на сцену кращі зразки народних прикарпатських танців, вдосконалювали та відшліфовували їх.

Розробка власної хореографічної композиції відбувалась в декілька етапів:

- ми зробили її ідейно-тематичний аналіз, написала лібрето, розробили характеристику хореографічних образів;
- проаналізували музичний матеріал, визначивши кількість частин, їх побудову, музичний розмір, лад та темпо-ритмічний малюнок.
- відомо, що кожен твір, зокрема хореографічний, підкорюється законам драматургії. Слідуючи цим правилам, ми зробили архітектонічний аналіз композиції, поділили твір на частини,

визначивши кожен окремий компонент та коротко описавши його.

- спираючись на танцювальну лексику Прикарпаття, ми розробили рухи та комбінації хореографічної композиції;
- побудову фігур та переміщення танцівників по сцені ми відобразили в графічній таблиці твору, використовуючи загально прийняті позначення;

- наступним етапом було сценографічна розробка, ми продумали та створили ескізи вбрання сценічного простору та строю виконавців.

Ми зробили відеозапис створеної хореографічної композиції, для оцінки кваліфікаційної комісії онлайн.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бігус О.О. Сильові особливості народної хореографічної культури Прикарпаття Мистецтвознавчі записки., 2011. - № 19. - С. 96.
2. Богдан Стасько. Танці з Прикарпаття. Івано-Франківськ: ВДВЦТ, 2009.
3. Борисенко В. К. Традиції і життєдіяльність етносу: на матеріалах святково-обрядової культури українців. К.: Унісерв, 2000. 191 с.
4. Василенко К. Ю. Лексика українського народно-сценічного танцю : Навч. посібник для ін-тів культури. Ред. В. Пасс, А. Вакуленко. К. : Мистецтво, 1996.
5. Василенко К. Ю. Украинский народный танец. М.: Искусство, 1981. 168 с.
6. Василенко К. Теорія українського народного танцю. – К.: Муз. Україна, 1998.
7. Верховинець В.М. Теорія українського народного танцю. – К.: Мистецтво, 1968.
8. Вірський П. У вихорі танцю. К.: Мистецтво, 1977.
9. Голдрич О. Хореографія : посібник з основ хореографічного мистецтва та композиції танцю. Львів: Край, 2003.
10. Губ'як В. Д. Фольклорні обереги духовності : посібник. Івано-Франківськ, 2001. 323 с.
11. Гуменюк А. І. Народне хореографічне мистецтво України. К. : Вид-во АН УРСР, 1963.
12. Демків Д. Ярослав Чуперчук: феномен гуцульської хореографії. Коломия : Вік, 2001.
13. Затварська Р. Маестро гуцульського танцю. Івано-Франківськ : Місто НВ, 2002.

14. Колесніченко Ю.В. Інструменти хореографа. Терминологія хореографії. К., Кафедра, 2012.
15. Кривохижа А. Гармонія танцю. Методичний посібник з викладання курсу «Мистецтво балетмейстера» для хореографічних відділень пед. університетів. Кіровоград, 2003.
16. Роман Гарасимчук. Народні танці українців Карпат. КН 2. Бойківські і лемківські танці. Львів: НАУА Інститут народознавства, 2008.
17. Роман Гарасимчук та його автентичні танці гуцульські. Б.В. Стасько, Н.І. Марусик. Івано-Франківськ: ВДВЦІТ, 2010.
18. Стасько Б.В. Хореографічне мистецтво Івано-Франківщини. Івано-Франківськ: Лілея – НВ, 2004.
19. Л.С. Соколова. Українська народна музична творчість. URL: <http://arts-library.com.ua/bitstream/123456789/290/1pdf>
20. О.О.Бігус. Основні аспекти творчості Я. Чуперчука у контексті розвитку сценічної хореографії Прикарпаття. URL: <https://journals.uran.ua/visnyknakkkim/article/view/137431>].
21. Олег Гуцуляка. Аркан - гуцульський танець ініціації. URL: <http://spadok.org.ua/gutsulschyna/arkan-svyaschennyu-cholovichyuy-orden-gutsulskyuy-tanets-initsiatsiyi>
22. Терешенко, Н.В. Ретроспектива розвитку бальної хореографії / Innovations in Science and Education: Challenges of our time»» Collection of scientific papers; 2 Issue. London: IASHE, 2017. 266 p.